

TỔ CHỨC BÁO CÁO KẾ TOÁN QUẢN TRỊ TRONG DOANH NGHIỆP SẢN XUẤT

TO HOLD MANAGEMENT ACCOUNTING REPORT IN PRODUCT COMPANY

SVTH: Đặng Thị Thu Hiền, Nguyễn Thị Tố Vy

Lớp 08A2, Ngành Kế toán – Tin học, Trường Cao đẳng Công nghệ Thông tin

GVHD: ThS. Trần Thị Mỹ Châu

Bộ môn Kế toán – Tin học, Trường Cao đẳng Công nghệ Thông tin

TÓM TẮT

Kế toán quản trị cung cấp thông tin định lượng, tình hình kinh tế-tài chính về hoạt động của doanh nghiệp cho các nhà quản trị ở doanh nghiệp. Kế toán quản trị trong doanh nghiệp sản xuất tồn tại dưới 2 mô hình, mô hình theo hướng cung cấp thông tin định lượng về tình hình kinh tế tài chính theo từng “bộ phận chuyên môn hóa” và mô hình theo hướng cung cấp thông tin định lượng về tình hình kinh tế-tài chính trong từng “quá trình hoạt động”. Bài báo cáo này giới thiệu chi tiết về tổ chức kế toán quản trị trong doanh nghiệp sản xuất đơn giản nhất.

ABSTRACT

Management Accounting provides quantitative information, socio-economic situation of the financial activities of the enterprise for the managers in the business. Management accounting in manufacturing companies exist under the second model, the model towards providing quantitative information on financial and economic situation in each "specialized sections" and the model provides direction quantitative information on socio-economic situation in each financial "process works." This article introduced the report detailing the organization of management accounting in enterprises manufacturing simple.

1. Đặt vấn đề

Kế toán quản trị là việc thu thập, xử lý, phân tích và cung cấp thông tin kinh tế, tài chính theo yêu cầu quản trị và quyết định kinh tế, tài chính trong nội bộ đơn vị kế toán (Luật Kế toán, khoản 3, điều 4).

Khảo sát kế toán quản trị ở các doanh nghiệp sản xuất cho đến hiện nay có 2 mô hình: mô hình theo hướng cung cấp thông tin định lượng về tình hình kinh tế tài chính theo từng “bộ phận chuyên môn hóa” và mô hình theo hướng cung cấp thông tin định lượng về tình hình kinh tế-tài chính trong từng “quá trình hoạt động”. Nhưng mô hình kế toán quản trị với hệ thống quản lý theo “quá trình hoạt động” là sự đổi mới, tái lập lại cơ bản mô hình kế toán quản trị với hệ thống quản lý theo “chuyên môn hóa”. Nội dung kế toán quản trị thay đổi từ thiết lập cung cấp thông tin định lượng về tình hình kinh tế- tài chính theo hướng chuyên môn hóa sâu theo từng bộ phận, công đoạn giản đơn, từng nhà quản lý sang thiết lập, cung cấp thông tin định lượng về tình hình kinh tế- tài chính theo hướng liên kết các bộ phận, công đoạn thành quá trình hoạt động.

Trong phạm vi đề tài này sẽ giới thiệu tổng quan về nội dung, những báo cáo kế toán quản trị theo mô hình kế toán quản trị với hệ thống quản lý theo “quá trình hoạt động”. Nội dung mô hình kế toán quản trị này thường gồm những lý luận và nghiệp vụ kỹ thuật cơ bản về:

- Phân loại, kiểm soát, đánh giá chi phí theo từng “quá trình hoạt động”. Quá trình hoạt động ở đây có thể hiểu một cách đơn giản là bao gồm tất cả các công đoạn, bộ phận như nghiên cứu và phát triển sản phẩm, sản xuất, dịch vụ, thiết kế tiến trình sản xuất, sản phẩm, Marketing, phân phối, dịch vụ sau phân phối cho khách hàng hoặc bao gồm một nhóm công đoạn, bộ phận gắn kết nhau trong quá trình sản xuất kinh doanh.

- Thu thập, phân tích thông tin để thiết lập thông tin thích hợp phục vụ lựa chọn từng “quá trình hoạt động” và phối hợp thực hiện quá trình hoạt động của “đội công tác quá trình”.

- Phân tích, dự báo các chỉ số tài chính theo từng “quá trình hoạt động” của doanh nghiệp sản xuất.

2. Các cấp quản trị trong doanh nghiệp sản xuất:

Bài báo cáo này chỉ tập hợp báo cáo quản trị trong mô hình doanh nghiệp sản xuất đơn giản nhất gồm 3 cấp quản trị, tương ứng với các bộ phận, phòng ban.

2.1. Cấp thấp bao gồm

2.1.1. Phân xưởng sản xuất

Là bộ phận chịu trách nhiệm sản xuất sản phẩm, hàng hoá của doanh nghiệp, kế toán quản trị của phân xưởng sản xuất sẽ lập:

+ Báo cáo sản xuất: để phản ánh khối lượng sản phẩm hoàn thành, khối lượng sản phẩm dở dang, các loại chi phí và xác định giá thành sản phẩm (theo phương pháp bình quân),

+ Báo cáo năng suất lao động: để phản ánh năng suất làm việc của công nhân trong phân xưởng dựa vào việc so sánh giữa kế hoạch và thực tế v.v.v...

+ Báo cáo tiến độ sản xuất

+ Báo cáo tình hình biến động nguyên liệu, vật liệu....

Dưới đây là một số bảng biểu giới thiệu về các báo cáo phản ánh hoạt động kinh doanh trong doanh nghiệp sản xuất

Bảng 1. Báo cáo sản xuất

Đơn vị:.....

Bộ phận:.....

BÁO CÁO SẢN XUẤT

Tháng.....Quý.....Năm....

(Phương pháp bình quân)

Đơn vị tính.....đ

Chi tiêu	Tổng số	Khối lượng tương đương		
		Nguyên vật liệu trực tiếp	Nhân công trực tiếp	Chi phí sản xuất chung
A	1	2	3	4
A - Khối lượng hoàn thành tương đương				

- Khối lượng hoàn thành				
- Khối lượng dở dang cuối kỳ				
+ Nguyên vật liệu trực tiếp				
+ Nhân công trực tiếp				
+ Chi phí sản xuất chung				
Cộng				
B - Tổng hợp chi phí và xác định giá thành đơn vị sản phẩm				
- Chi phí dở dang đầu kỳ				
- Chi phí phát sinh trong tháng				
Tổng cộng chi phí				
Giá thành đơn vị sản phẩm hoàn thành				
C – Cân đối chi phí				
- Nguồn chi phí đầu vào				
+ Chi phí dở dang đầu kỳ				
+ Chi phí phát sinh trong kỳ				
- Phân bổ chi phí (đầu ra)				
+ Giá thành khối lượng sản phẩm hoàn thành				
+ Chi phí dở dang cuối kỳ				
+ Nguyên vật liệu trực tiếp				
+ Nhân công trực tiếp				
+ Chi phí sản xuất chung				

Ngày.....tháng....năm...

Kế toán trưởng

(Ký, họ tên)

Phụ trách

bộ phận báo cáo

Người lập

(Ký, họ tên)

2.1.2. Bộ phận bán hàng

Là bộ phận có nhiệm vụ đưa sản phẩm của doanh nghiệp đến tận tay người tiêu dùng. Kế toán quản trị của bộ phận này sẽ lập:

+ Sổ chi tiết bán hàng, kết quả

+ Báo cáo tình hình biến động sản phẩm, hành hoá để phản ánh tình hình sản phẩm sản xuất, sản phẩm bán ra và sử dụng trong kỳ, cũng như lượng sản phẩm tồn đầu kỳ và cuối kỳ.

+ Báo cáo tình hình nợ theo thời hạn nợ và khách hàng để phản ánh tổng số nợ phải thu từ khách hàng còn nợ lại doanh nghiệp.

Bảng 2. Sổ chi tiết bán hàng, kết quả

Đơn vị:.....

Bộ phận:.....

SỔ CHI TIẾT BÁN HÀNG, KẾT QUẢ

Tên sản phẩm, (hàng hoá, dịch vụ).....

Đơn vị tính.....đ

S TT	Ngày, tháng ghi số	Chứng từ		Diễn giải	Doanh thu			Các khoản giảm trừ			Chi phí bán hàng	Chi phí quản lý DN	Lãi lỗ
		Số	Ngày		Số lượng	Đơn giá	Thành tiền	Chiết khấu	Giảm giá	...			
	Tổng cộng												

Ngày... tháng.....năm...

Người ghi số

(Ký, họ tên)

Sau đó, kế toán quản trị của phân xưởng sản xuất và bộ phận bán hàng sẽ tổng hợp các báo cáo này rồi nộp cho nhà quản lý bộ phận để đánh giá và xem xét tình hình sản xuất và bán sản phẩm. Tiếp theo quản lý bộ phận sẽ nộp lên cấp trung gian.

2.2. Cấp trung gian bao gồm

2.2.1. Bộ phận marketing

Là bộ phận chịu trách nhiệm quảng bá sản phẩm, hàng hoá của doanh nghiệp ra thị trường, kế toán quản trị sẽ lập các báo cáo về chi phí quảng cáo.

2.2.2. Bộ phận kinh doanh

Là bộ phận chịu trách nhiệm tổng hợp doanh thu thu được, chi phí doanh nghiệp phải bỏ ra. Căn cứ vào đó để lập báo cáo giá thành, báo cáo kết quả hoạt động kinh doanh.

Dựa trên bảng báo cáo bán hàng (bảng 2), kế toán quản trị trong bộ phận kinh doanh sẽ lập được bảng báo cáo kết quả hoạt động kinh doanh.

Bảng 3. Báo cáo kết quả hoạt động kinh doanh

Đơn vị:.....

Bộ phận:.....

BÁO CÁO KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG, KINH DOANH

Tháng.....Quý.....Năm.....

PHẦN I –DOANH THU

Đơn vị tính:.....đ

Chi tiêu	Sản phẩm (Bộ phận, lĩnh vực)			Sản phẩm (Bộ phận, lĩnh vực)			Tổng cộng			
	Kỳ trước	Kỳ này		Kỳ trước	Kỳ này			Kỳ trước	Kỳ này	
		KH	TH		KH	TH				KH	TH
A	1	2	3	4	5	6	
1. Doanh thu											
2. Các khoản giảm trừ											
- Chiết khấu TM											
- Giảm giá hàng bán											

- Hàng bán bị trả lại - Thuế TTĐB, Thuế XK, thuế GTGT phải nộp (PP trực tiếp)										
3. Doanh thu thuần										

PHẦN II – CHI PHÍ

Chỉ tiêu	Sản phẩm (Bộ phận, lĩnh vực)			Sản phẩm (Bộ phận, lĩnh vực)			Tổng cộng		
	Kỳ trước	Kỳ này		Kỳ trước	Kỳ này			Kỳ trước	Kỳ này	
		KH	TH		KH	TH			KH	TH
A	1	2	3	4	5	6
1. Giá vốn hàng bán										
2. Chi phí bán hàng phân bổ										
3. Chi phí quản lý doanh nghiệp phân bổ										
Tổng cộng chi phí										

PHẦN III – XÁC ĐỊNH KẾT QUẢ

Chỉ tiêu	Sản phẩm (Bộ phận, lĩnh vực)			Sản phẩm (Bộ phận, lĩnh vực)			Tổng cộng		
	Kỳ trước	Kỳ này		Kỳ trước	Kỳ này			Kỳ trước	Kỳ này	
		KH	TH		KH	TH			KH	TH
A	1	2	3	4	5	6
1. Lãi gộp trước thuế										
2. Chi phí thuế TNDN										
3. Lợi nhuận sau thuế										

PHẦN IV - Ý KIẾN

+ Nhận xét, đánh giá tình hình và nguyên nhân:.....

+ Kiến nghị biện pháp:.....

Ngày.....tháng.....năm.....

Kế toán trưởng

(Ký, họ tên)

Người lập

(Ký, họ tên)

Trên cơ sở lập ra các bảng biểu về các báo cáo kế toán quản trị trong doanh nghiệp sản xuất ở các phòng ban, nhà quản trị cấp trung gian có thể đưa ra những nhận xét, đánh giá tình hình, nguyên nhân và những kiến nghị biện pháp tham mưu để đưa ra những quyết định đúng đắn cho doanh nghiệp.

Kế toán quản trị của cấp trung gian sẽ tập hợp các báo cáo của cấp dưới đưa lên, các báo cáo của bộ phận mình để đánh giá tình hình biến động của doanh nghiệp. Tiếp tục

nộp lên trên cho quản trị cấp cao.

2.3. Cấp cao bao gồm giám đốc, phó giám đốc v.v....

Các nhà quản trị cấp cao sẽ tổng hợp các báo cáo từ cấp thấp và cấp trung gian để ra quyết định cho tình hình hoạt động của doanh nghiệp, định hướng cho hướng đi của doanh nghiệp có nên tiếp tục thực hiện các chiến lược đã đề ra hay không, làm sao thu được lợi nhuận cao nhất?

3. Kết luận

Bài báo cáo đã đưa ra được các bộ phận, mối quan hệ giữa các bộ phận, phòng ban. Các báo cáo kế toán quản trị cho từng bộ phận trong doanh nghiệp sản xuất, góp phần giúp các nhà quản trị cấp cao có thể dễ dàng hơn trong việc hoạch định chiến lược cho doanh nghiệp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] PGS.TS.Võ Văn Nhị (9-2007), “*Báo cáo tài chính và báo cáo kế toán quản trị áp dụng trong doanh nghiệp Việt Nam*”, Nhà xuất bản Giao thông vận tải.
- [2] PGS.TS. Phạm Văn Dược, Đặng Kim Cương (2007), “*Kế toán quản trị*”, Nhà xuất bản Thống kê.